

Посилення конкуренції на ринку фінансових послуг України сприятиме зниженню вартості фінансових ресурсів та зростанню їхньої доступності для підприємств і населення. Збільшення присутності іноземного капіталу в національній фінансовій системі має відбуватися з урахуванням усіх позитивних та негативних чинників, потенційних ризиків на основі світового досвіду для того, щоб забезпечити дотримання національних інтересів і недопущення загроз фінансовій безпеці країни.

1. Осавлюк С. Л. Прогнозування нестабільності фінансових ринків в умовах глобалізації : посібник / С. Л. Осавлюк. – К. : Ін-т світової екон. та міжнар. відносин НАН України, 2008. – 480 с.
2. Данилов О. Д. Фінанси у запитаннях і відповідях : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. Д. Данилов, Д. М. Серебрянський ; Нац. ун-т держ. податкової служби України, Київ. екон. ун-т менедж. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : КНТ, 2008. – 523 с. – Режим доступу : <http://pidruchniki.ws>.
3. Мовсесян А. Г. Современные тенденции развития мировой финансовой системы / А. Г. Мовсесян // Банковское дело в Москве. – 2008. – № 10. – С. 45.
4. Бей О. Теоретичні підстави міжнародної інтеграції / О. Бей. – Мюнхен : Укр. вільний ун-т, 2007. – 80 с.

Рецензенти:

Ковальська Л.Л. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та підприємства Луцького національного технічного університету;

Чиж Н.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи Луцького національного технічного університету.

ДК 378: 371 3: 657

ББК 74.5

Хомка В.М.

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ**

Львівський національний аграрний університет,
80381, м. Дубляни, вул. В.Великого, 1,
Жовківський район, Львівська область

Анотація. У статті розглянуто методику викладання дисципліни “Бухгалтерський облік” для студентів економічного факультету. Особливо показано підходи до активізації вивчення бухгалтерського обліку на основі інноваційних технологій.

Ключові слова: бухгалтерський облік, дисципліна, методологія, активізація навчання.

Annotation. The paper deals with methods of teaching “Accounting” for students of economics. It considers the approaches to enhance learning accounting based on innovative technologies.

Key words: accounting, discipline, methodology, increased training.

Вступ. Спрямування економіки України на ринкові засади господарювання спричинює необхідність підготовки висококваліфікованих спеціалістів, адже за сучасних умов економісти повинні на більш вищому науковому рівні вживати заходи, спрямовані на стабілізацію розвитку народного господарства й подолання економічної кризи в країні. Усе це вимагає нових підходів до підготовки спеціалістів економічних спеціальностей. Особливий акцент належить зробити на облікових дисциплінах.

У педагогічній літературі достатньо обґрунтована провідна роль викладача в процесі навчання. Зокрема, над цією проблемою працювали такі відомі педагоги, як В.О.Сухомлинський, К.Д.Ушинський. Специфіка викладання бухгалтерського обліку розглядається в працях О.Ф.Вербила, Т.П.Кондрицької, В.М.Ярошинського. В умовах сьогодення зазначена проблематика вимагає поглиблених наукових досліджень у на-

прямі застосування інноваційних технологій у процесі викладання бухгалтерського обліку для студентів економічних спеціальностей.

Постановка завдання. У зв'язку з потребою в глибших дослідженнях проблеми вдосконалення методології викладання бухгалтерського обліку для студентів економічних спеціальностей наше завдання полягає в розробці пропозицій щодо активізації вивчення бухгалтерського обліку на основі впровадження інноваційних технологій у процес навчання.

Результати. У Конституції України (ст. 42) відмічено, що кожен має право здійснювати підприємницьку діяльність, не заборонену законодавством [1]. У забезпеченні положень Основного закону головну роль повинні відігравати кваліфіковані спеціалісти, які покликані грамотно здійснювати облік господарських операцій на підприємствах, в установах та організаціях. Базові знання в цьому напрямі вони можуть здобути, вивчаючи дисципліну “Бухгалтерський облік”. Особливості викладання цієї дисципліни для студентів економічного факультету пов'язані з потребами в подальшому дослідженні окремих питань своєчасності забезпечення надходження та перевірки інформації, необхідної для здійснення всебічного аналізу господарської діяльності та обґрунтування відповідних управлінських рішень, а також контролю за раціональним й економічним використанням ресурсів для досягнення комерційного успіху суб'єктами господарювання та виконання ними фінансових зобов'язань перед державою.

Бухгалтерський облік входить до переліку фахових дисциплін, внесених у програму підготовки фахівців з економіки. У курсі розглядаються теоретичні основи, а також практичні питання організації і здійснення бухгалтерського обліку господарських операцій на прикладі підприємств й організацій різних форм власності.

Як навчальна дисципліна бухгалтерський облік характеризується власним предметом, принципами, правовим забезпеченням, метою та завданнями, а також методикою. Предметом вивчення бухгалтерського обліку є: активи, зобов'язання, капітал і господарські процеси, що відбуваються в діяльності підприємств; способи оцінки об'єктів бухгалтерського обліку; загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку; облікові процедури; облік різних видів господарських операцій; фінансова звітність.

Варто зауважити, що специфікою бухгалтерського обліку є його тісний взаємозв'язок із законодавчою базою. Тому в результаті вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти основні положення Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”, а також орієнтуватися в чинних законодавчих і нормативних документах бухгалтерського обліку капіталу, матеріальних цінностей, реалізованої продукції, грошових засобів, необоротних активів, калькулювання собівартості продукції та послуг; знати принципи бухгалтерського обліку, основи обліку за національними стандартами матеріальних засобів, необоротних активів, грошових коштів, розрахункових і кредитних операцій, праці та її оплати, капіталу й доходів, методи обліку затрат і калькулювання собівартості продукції.

Мету дисципліни можна визначити як засвоєння студентами необхідного обсягу знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, а головними її завданнями є:

- вивчення теоретичних основ бухгалтерського обліку;
- засвоєння методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на базі використання прогресивних форм і національних стандартів бухгалтерського обліку;
- вивчення бухгалтерських стандартів, що регламентують підготовку фінансової звітності на підприємствах;
- набуття навичок опрацювання й використання облікової інформації в управлінні.

Вирішальне значення в забезпеченні активізації вивчення студентами основ бухгалтерського обліку має методика викладання дисципліни. Вона становить собою розроблені дидактикою загальні положення про методи й форми навчання, які потрібно систематизувати для педагогічного використання. Методика викладання окремих тем

бухгалтерського обліку розробляється відповідно до програми дисципліни та педагогічного досвіду викладача. Вона складається з таких методичних елементів: обґрунтування ролі теми в дисципліні, яке передбачає розкриття її важливості, особливостей навчання; визначення загальноосвітньої, дидактичної, виховної, спеціальної, економічної, психолого-педагогічної мети теми. Реалізація всіх зазначених напрямів забезпечить активізацію навчання студентів і поліпшить навчальний процес загалом [3, с.15].

У загальному вигляді в першій частині курсу дисципліни вивчаються теоретичні основи бухгалтерського обліку, принципи обліку в Україні, у другій частині – фінансовий облік, а в третій – управлінський облік відповідно до національних стандартів. Відповідно до цього повинна формуватися методика викладання бухгалтерського обліку, яка має охоплювати такі складові:

- методика вивчення теорії бухгалтерського обліку;
- методика вивчення фінансового обліку;
- методика вивчення управлінського обліку.

На основі вивчених тем дисципліни викладач формує модульні завдання та проводить опитування студентів.

Використання в процесі викладання дисципліни “Бухгалтерський облік” визначеної методики навчання повинно бути спрямоване на досягнення максимального ефекту, у результаті чого студенти мають навчитися: оформляти первинні та зведені облікові документи; вести облік матеріальних засобів різними методами; нараховувати амортизацію довгострокових активів різними методами; відображувати наявність і рух капіталу, прибутків і збитків; відображувати затрати на виробництво в системі управлінського обліку та визначати собівартість продукції різними методами; складати баланс й основні форми звітів підприємств.

Для поліпшення вивчення студентами дисципліни “Бухгалтерський облік” необхідно вдосконалювати методологію її викладання, що передбачає покращення читання лекцій, проведення практичних занять, самостійних і модульних робіт, а також реалізацію інноваційних технологій у навчальному процесі. Зокрема, можна згадати такі методи активізації вивчення бухгалтерського обліку:

- активізація навчання з використанням кросвордів, сканвордів. Цей метод покликаний сприяти посиленню інтересу до вивчення дисципліни, розвитку мислення студентів і свідомого засвоєння ними матеріалу;

- використання в процесі навчання ігрових занять, тобто застосування імітаційних методів навчання, які копіюють як індивідуальну, так і колективну професійну діяльність бухгалтерів;

- використання комп’ютерних технологій, що дасть змогу студентам як майбутнім спеціалістам мати ширші можливості на ринку праці для пошуку роботи, адже знання комп’ютерних технологій і вміння їх використовувати в процесі здійснення облікових операцій сприятиме кращому працевлаштуванню.

У професійній підготовці бухгалтерів набуває значення володіння знаннями щодо обліку й звітності відповідно до міжнародних стандартів. Запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні ставить перед освітою нові вимоги, які пов’язані з виданням навчально-методичних рекомендацій щодо застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації спеціалістів у галузі бухгалтерського обліку.

В еру розвитку інформаційних технологій студент повинен розуміти, що автоматизація обліку дасть змогу підняти на новий рівень процес вимірювання, реєстрації та обробки господарських операцій, а так само формування бухгалтерської й управлінської звітності. У свою чергу це дозволяє говорити про створення нової форми бухгалтерського обліку – автоматизованої. Студенти, вивчаючи автоматизований підхід до здійснення бухгалтерського обліку, швидше зможуть адаптуватися до потреб сьогодення на ринку праці.

Як зазначає В.Г.Кремень, перехід світової спільноти до інформаційного суспільства ставить нові вимоги до якісної освіти, де пріоритетним вважається не процес накопичення студентом знань і предметних навичок, а вміння вчитися, знаходити необхідну інформацію, самонавчатися впродовж життя [2].

Загалом у сучасних умовах розвитку ринкових відносин, відповідно, потрібні спеціалісти у сфері бухгалтерського обліку із сучасним мисленням, які сміливо можуть використовувати у своїй діяльності останні надбання науки, експериментувати з новими методами обліку господарських процесів.

Висновки. Отже, бухгалтерський облік є важливою навчальною дисципліною в системі вищих навчальних закладів, спрямованою на: оволодіння студентами організаційними й методичними прийомами бухгалтерського обліку господарської та фінансової діяльності підприємств; ознайомлення з фінансовою звітністю й порядком її складання; опанування методики обліку активів, капіталу та зобов'язань, а також витрат і доходів за національними стандартами; вивчення теоретичного й практичного матеріалу на прикладах і завданнях господарюючих суб'єктів.

Подальший розвиток ринкових відносин у народному господарстві України неможливий без підготовки спеціалістів належного рівня. Важливу роль при цьому відіграє вивчення бухгалтерського обліку як економічної науки, що врегульовує відносини у сфері господарської діяльності підприємств, організацій і установ, охоплює всі засоби господарства, джерела їх формування, усі господарські процеси й результати діяльності.

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року зі змінами та доповненнями, згідно із Законом України "Про внесення змін до Конституції України" № 2222-IV. – Х. : Весна, 2007. – 48 с.
2. Кремень В. Г. Нові вимоги до якісної освіти / В. Г. Кремень // Освіта України. – 2006. – № 46. – С. 6–7.
3. Методика навчання бухгалтерського обліку : [підручник] / за ред. О. Ф. Вербило. – К. : Нац. аграр. ун-т, 2003. – 604 с.

Рецензенти:

Березівський П.С. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організації ім. С.Храпливого Львівського національного аграрного університету;

Костирко І.Г. – доктор економічних наук, професор Львівського національного аграрного університету.

УДК 336.76

ББК 65.26

Галушак В.В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Чортківський інститут підприємництва
і бізнесу ТНЕУ,
Міністерство освіти і науки, молоді
та спорту України,
кафедра фінансів та банківської справи,
48500, м. Чортків, вул. С.Бандери, 46

Анотація. У статті визначено проблеми формування та перспективи розвитку фінансового ринку України. Указано шляхи розв'язання проблемних питань щодо розвитку фінансового простору.

Ключові слова: фінансовий ринок, фінансова система, ринки капіталу, фінансовий простір.

Annotation. The problems of Ukraine's financial market formation and the perspectives of the development are analyzed in this article. It is determined the ways of the problematical questions development concerning the financial expanse maturity.

Key words: financial market, financial system, capital's markets, financial expanse.